

Piața monetară și dobânda

Fundamente teoretice

- **Băncile** – sunt instituții de credit, ele întâlnesc, pun de acord, disponibilitățile temporare cu cererile temporare de bani din economie. Sumele temporar atrase în depozite formează resursele de creditare
- Băncile îndeplinesc, în principal două funcții fundamentale:
 - mobilizarea sumelor bănești temporar disponibile în economie;
 - repartizarea sumelor atrase spre nevoile ce depășesc temporar sursele proprii ale agenților economici.

Fundamente teoretice

- **Sistemul bancar național** cuprinde, în esență, două tipuri mari de bănci: banca centrală și băncile specializate.
- **Banca centrală sau de emisiune** – îndeplinește rolul de bancă a băncilor, supraveghind și organizând relațiile monetar financiare ale statelor pe teritoriul cărora își desfășoară activitatea.

Fundamente teoretice

- **Banca Centrală** – principala funcție este aceea de a coordona politica monetară, valutară și de credit.
- Alte funcții importante ale băncii centrale sunt:
 - Emiterea biletelor de bancă;
 - Crearea și gestionarea puterii de cumpărare;
 - Supravegherea societăților bancare și a instituțiilor de credit.

Fundamente teoretice

- Stabilirea programului împrumuturilor contractate de guvern;
- Managementul ofertei monetare;
- Determinarea regimului cursului de schimb;
- Supravegherea și gestionarea sistemului de plăți;
- Promovarea stabilității sistemului financiar;
- Exercițarea rolului de ultim creditor;
- Gestionarea datoriei publice.

Fundamente teoretice

- **Băncile specializate** – cuprind toate celelalte bănci din sistemul bancar, altele decât banca centrală.

În cadrul acestora în funcție de specificul activității lor deosebim:

- Băncile de depozit;
- Băncile comerciale;
- Băncile de investiții (brokeri bancari);
- Băncile de economii;
- Băncile de ipotecă;
- Băncile cooperatiste
- Societățile financiare

Fundamente teoretice

Băncile specializate desfășoară activități specifice profilului lor și îndeplinesc anumite funcții:

- Acordarea de împrumuturi diferitelor categorii de clienți cu bonitate financiară;
- Gestionarea conturilor deponenților;
- Conducerea operațiunilor de casă;
- Organizarea înființării de societăți pe acțiuni;
- Crearea surselor atrase în scopul finanțării operațiunilor de creditare.

Formule de calcul

- **Dobânda simplă (D):**

$$D = C \times d'$$

$$d' = D / C \times 100$$

D – dobânda;

C – creditul ;

d' – rata dobânzii

Formule de calcul

Dobânda compusă (D):

$$D = C_n - C_0$$

$$C_n = C_0 \times (1 + d')^n$$

D - dobânda;

d' - rata dobânzii;

C - suma depusă ;

C₀ - suma inițială;

C_n - suma după n ani;

n - perioada de păstrare a

depozitelor bancare sau perioadă pentru care se acordă creditul

Formule de calcul

- **Câștigul bancar brut (C_B):**

$$C_B = D_{\hat{I}} - D_P$$

$D_{\hat{I}}$ - dobânda încasată

D_P - dobânda plătită

- **Profitul bancar (P_B):**

$$P_B = C_B - C_F$$

C_B - Câștigul bancar brut

C_F - Cheltuieli de funcționare

Aplicații

1. Determinați suma ce trebuie să o ramburseze la scadență un agent economic care a contractat un credit de 2.000 mil u.m. pe o perioadă de un an cu o rată a dobânzii de 25 %.

R: $2000 + 2000 \cdot 25 / 100 = 2.500$ mil u.m.

Aplicații

2. Un agent economic împrumută suma de 5 mil. u.m. pe o perioadă de 2 ani pe care o rambursează integral la scadență cu o rată a dobânzii de 20 %. Determinați suma plătită băncii la sfârșitul celor doi ani de către agentul economic.

$$R: 5.000.000 \times (1+0,2)^2 = 7.200.000 \text{ u.m.}$$

$$R: 5.000.000 \times 1,2 \times 1,2 = 7.200.000 \text{ u.m.}$$

Aplicații

3. Determinați mărimea unui depozit bancar în valoare de 2.000.000 u.m. după patru ani în condițiile în care este constituit cu o rată a dobânzii de 30 %.

$$R: 2.000.000 \times (1+0,3)^4 = 2.000.000 \times 2,8561 = 5.712.200$$

$$R: 2.000.000 \times 1,3 \times 1,3 \times 1,3 \times 1,3 = 5.712.200$$

Aplicații

4. Un agent economic împrumută 10 milioane u.m. pe o perioadă de 3 ani cu o dobândă de 25 % pe an. Ce sumă plătește băncii, dacă achită în întregime datoria la sfârșitul celor 3 ani.

$$R: 10.000.000 \times (1+0,25)^3 = 10.000.000 \times 1,9531 = 19.531.000$$

Aplicații

5. Un agent economic împrumută 10 milioane u.m. pe o perioadă de 4 ani, pe care îl rambursează în tranșe anuale egale. Dacă rata dobânzii este de 15 % pe an determinați sumele achitate anual de către agentul economic.

$$R: S = 10.000.000 / 4 = 2.500.000 \text{ u.m.}$$

$$S_1 = S + D_1 = 2.500.000 + 1.500.000 = 4.000.000 \text{ u.m.}$$

$$D_1 = 10.000.000 \times 15 / 100 = 1.500.000 \text{ u.m.}$$

$$D_2 = 7.500.000 \times 15 / 100 = 1.125.000 \text{ u.m.}$$

$$S_2 = 2.500.000 + 1.125.000 = 3.625.000 \text{ u.m.}$$

$$D_3 = 5.000.000 \times 15 / 100 = 750.000 \text{ u.m.}$$

$$S_3 = 2.500.000 + 750.000 = 3.250.000 \text{ u.m.}$$

$$D_4 = 2.500.000 \times 15 / 100 = 375.000 \text{ u.m.}$$

$$S_4 = 2.500.000 + 375.000 = 2.875.000 \text{ u.m.}$$